

Ангел Каралийчев

Гюро с дългите мустаци

Гюро беше малък човек с дълги мустаци и с писани чорапи. Като всеки човек и той си имаше късмет. Само че неговият късмет беше много ленив и затуй на Гюра не му вървеше. Когато играеше на карти в кръчмата, късметът му стоеше във на пейката и си клатеше краката, а Гюро губеше. Когато човекът с дългите мустаци закрачеше подир ралото на нивата, късметът се изтягаше на сянка под крушата и си чоплеше носа. Затуй Гюро не можа никога през живота си да изрови някое гърне с имане. Веднъж претоварената със снопи Гюрова кола се пракатури и храната отиде по дяволите. Гюро се почеса по тила и почна да скърца със зъби.

– Ах, де го този мой късмет – аз да го пипна, че да го натикам в кози рог!

Късметът тъкмо береше черни къпини от синора и ги лапаше. Като чу Гюровата закана, той се уплаши много, плю си на петите и побягна към село. Дълго тича по безлюдните улици и търси място да се скрие, най-сетне влезе в отворената врата на кооперацията и се намъкна в един лотариен билет.

Случи се тъй, че този същият билет влезе в ръцете на Гюра. (Нали случайните случки случайно се случват.) В събота Гюро купи билета, а в неделя от вестника разбра, че печели 100 000 лева. Толкова много се зарадва, че не можа нито да яде, нито да спи. Рано сутринта в понеделник Гюро си стегна цървулите, засука си дългите мустаци и потегли към града.

– Бай Гюро – обади се подире му Радул кръчмаринът, – да беше си оставил тука мустаците да ти не тежат по пътя.

В туй време от окъртената сиромашка къщурка насреща се подаде като лалугер Беленката.

– Къде отиваш, Гюро? – попита той.

– За хилядарките.

– Приемаш ли ме да ти правя дружина?

– Защо не, тръгвай с мен.

По пътя двамата съседи поведоха разговор и не усетиха как пристигнаха.

Когато в града начетоха на Гюро хилядарките, Беленката си глътна езика. Подир дълго мълчание той попита тихо:

– Къде ще ги денеш тези пари?

– Ще си купя един кон и една двуколка. Няма вече Гюро да бърти планината пеш. Само че искам колелата да бъдат гумени. Не сядам аз на двуколка с железни шини! И тебе ще повозя някога – великодушно

обеща Гюро.

– Ами моята бабичка не може ли за малко да седне в двуколката на крайчеца?

– Не може. А бе ти да не искаш целия ти род да возя? Този кон пари струва. Ако почна всекиго да возя – ще смъкна кожата му. Ела сега да те почерпя една ракия.

Излязоха на градския пазар. Завариха голяма навалица. Беленката спря пред една каручка, пълна с портокали.

– Слушай, Гюро, купи ми един портокал, не ща аз ракия.

– Че защо ти е портокал?

– Ще го занеса на баба Танаска. Много ще се зарадва горката! Тя нали е болна – да си разкваси устата.

– Не може. Не давам аз пет лева за един портокал. Ако искаш, готов съм да те черпя шише ракия, то струва само един лев.

– Не ща. Иди сам се почерпи, а пък аз ще походя из пазара – рече Беленката и сърцето му се сви от мъка.

Гюро тръгна към кръчмата. Дръпна пет-шест шишенца ракия на крак, купи от ловния магазин един жив заек, хвана го за задните крака, главата му се люшкаше и от време на време бъркаше в пазвата си да провери там ли е кърпата с хилядарките.

Не щеш ли, тъкмо в гората му се развърза връвта на левия цървул. Как да я стегне с една ръка? Пусне ли заека, за да освободи и другата си ръка – дългоухият ще побегне. Замисли се Гюро какво да стори, напрегна ума си и най-сетне реши да върже с кърпата си задните крака на заека, да го положи на земята и тогава да си прстегне цървула. Извади от пазвата си кърпата с хилядарките – във възел стегнали – и полека замота задните крака на заека. Сложи го на земята, поръча му да кротува и се наведе над цървула. Почна да пъшка.

Заекът, като усети, че вече не го стиска коравата Гюрова ръка, полекичка ритна два-три пъти, изкара си единия крак и разбра, че е свободен. Скочи... Втурна се като стрела между дърветата и отнесе възела с хилядарките.

Гюро се изправи втрещен. Премигна няколко пъти, изрева като звяр и почна да си скубе дългите мустаци.

– Ах, де го този мой късмет – да го натикам в кози рог!

Късметът му, който вървеше след него, уплашен се стъписа назад, хукна направо през нивите, слезе в село и се навря в едно захвърлено пукнато гърне.

– Пак аз излязох виновен! – продума той и започна да трепери.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9063>]